

**Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

HOTĂRÂRE

**24 aprilie 2026
nr. 8/6**

mun. Chișinău

**Plenul Colegiului Disciplinar pe lângă Consiliului Superior al Magistraturii, în
componența:**

Președintele ședinței:

Membrii:

Lucia Bagrin

Lilia Potînga

Valentina Stratulat

Vladislav Schibin

Sergiu Beșliu

examinând în ședință publică cauza disciplinară intentată în temeiul autosesizării inspectorului judecător Ludmila Ouș în privința acțiunilor judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat).

C O N S T A T Ă

1. ARGUMENTELE SESIZĂRII

La 17 aprilie 2025, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit încheierea interlocutorie a Curții Supreme de Justiție din 6 martie 2025 emisă în cauza penală nr. lra-572/2023, nr. PIGD 1-20052045-01-lra-12042023 privind învinuirea lui XXX XXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal.

Încheierea interlocutorie emisă în temeiul art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală, sesizând Inspekția judiciară ca urmare a constatării comportamentului arbitrar în acțiunile judecătorilor Curții de Apel Comrat.

Reieșind din faptul că conform art. 19 alin. (1) al Legii nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nu menționează Curtea Supremă de Justiție, instanța judecătorească supremă ca subiect al sesizării, s-a solicitat inspekției judiciare să se autosesizeze, în temeiul art. 19 alin. (2) al Legii nr. 178/2014 în privința abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) sau p) al Legii 178/2014 în acțiunile judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat).

Încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 martie 2025 a fost repartizată pentru verificare inspectorului-judecător Ludmila Ouș.

Prin raportare la art.19 alin.(1) lit.d) din Legea nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, art.7² din Legea nr.947 din 19.07.1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția judiciară s-a autosesizat pe marginea informațiilor expuse în încheierea interlocutorie a Curții Supreme de Justiție din 6 martie 2025.

2. CIRCUMSTANTELE DE FAPT

Cu referire la faptele și circumstanțele expuse în sesizare, în rezultatul verificărilor realizate în cadrul procedurii disciplinare, ținând cont de datele Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), Portalului național al instanțelor judecătorești (PNIJ), de actele judecătorești pronunțate în această cauză penală, dar și opinia judecătorilor **s-au stabilit incontestabil următoarele circumstanțe:**

•Potrivit Fișei de repartizare a dosarului, se confirmă că dosarul penal de învinuire a lui XXX XXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, la **20 mai 2020** a fost înregistrat la Judecătoria Cimișlia cu numărul 1-20052045-21-1-20052020, și a fost repartizat **judecătorului Dumitru Cherdivara** în mod automat-aleatoriu pe data de 20.05.2020.

•**Prin sentința Judecătoriei Cimișlia sediul Central nr.1-88/2020 din 1 martie 2022, XXX XXX a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod**

penal și condamnat la trei ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport. XXX XXX a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal și, în baza actului de amnistie, a fost liberat de pedeapsă. S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate, XXX XXX, a prejudiciul moral de 200.000 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică, în mărime de 5.000 de lei.

- Sentinței din 1 martie 2022, a fost atacată în ordine de apel de către procuror și doi avocați în interesele inculpatului XXX XXX.

- **Procurorul** a depus apel împotriva sentinței judecătoreiei Cimișlia sediul central din 01 martie 2022 în care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței nominalizate cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a-l recunoaște culpabil pe XXX XXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit, b) Cod Penal, numindu-i ca pedeapsă 3 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, **cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport**; a-l recunoaște culpabil pe XXX XXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod Penal, numindu-i ca pedeapsă 1 an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis; a-l libera pe XXX XXX de executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de un an, stabilită la art. 266 din Codul penal, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în rest sentința urmează a fi lăsată fără modificare.

- Avocații Eduard Roman și Burdujan Gheorghe în interesele inculpatului XXX XXX au depus apeluri împotriva sentinței judecătoreiei Cimișlia sediul central din 01 martie 2022 **în care a solicitat achitarea** inculpatului.

- Potrivit Fișei de repartizare a dosarului, se confirmă că dosarul penal de învinuire a lui XXX XXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, **la 28 martie 2022** a fost înregistrat la Curtea de Apel Comrat cu numărul I-20052045-06-la-28032022, și a fost repartizat **judecătorului raportor Dmitrii Fujenco** în mod automat-aleatoriu pe data de 28.03.2022.

- **Prin decizia Curții de Apel Comrat nr. Ia-50/2022 din 2 noiembrie 2022** (judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu și Andrei Mironov) s-au admis apelul declarat de către procurorul în procuratura raionului Basarabeasca XXX XXX, apelul declarat de către avocatul Eduard Roman în interesele inculpatului XXX XXX și apelul declarat de avocatul Burdujan Gheorghe în interesele inculpatului XXX XXX. **S-a casat integral sentința judecătoreiei Cimișlia sediul central din 01 martie 2022 în cauza penală în privința lui XXX XXX de săvârșirea infracțiunilor prevăzută de art. 264 alin. (3), lit. b) și art. 266 Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care: XXX XXX s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3), lit. (b) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis. Conform art. 90 Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare aplicată lui XXX XXX, stabilindu-i un termen de probă de 3 (trei) ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.** S-a recunoscut vinovat XXX XXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție. S-a încasat din contul lui XXX XXX în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale în suma de 4 540 (patru mii cinci sute patru zeci) lei. S-a încasat din contul lui XXX XXX în beneficiul XXX XXX prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în sumă de 200 000 (două sute mii) lei și 5000 (cinci mii) lei drept compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică a avocatului, iar în total suma de 205 000 (două sute cinci mii) lei. În rest, acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată. **Măsura preventivă în privința inculpatului XXX XXX s-a revocat, eliberând inculpatul de sub arest în sala de ședință.**

- La 4 ianuarie 2023, avocatul Haralampi Cîrboba, în numele succesorului părții vătămate, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, în partea stabilirii pedepsei, cu excluderea suspendării pedepsei cu închisoarea și aplicarea pedepsei complementare obligatorii - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Potrivit recursului, cele comise și personalitatea inculpatului nu permit aplicarea în privința acestuia a art. 90 Cod penal. La fel, *avocatul a indicat că instanța de apel nu a motivat din care considerente nu i-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară.*

- La 13 ianuarie 2023, procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, XXX XXX, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel. Potrivit recursului, *suspendarea*

condiționată a executării pedepsei cu închisoare, stabilită inculpatului de instanța de apel este nejustificată, din motiv că nu au fost stabilite circumstanțe care ar permite de a concluziona că corectarea inculpatului este posibilă fără executarea pedepsei cu închisoarea.

•Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. Ira-572/2023 din 6 martie 2025, s-au admis recursurile avocatului Haralampie Cîrboba, în numele succesorului părții vătămate, și a procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia XXX XXX . S-a casat parțial decizia Curții de Apel Comrat din 2 noiembrie 2022, în partea stabilirii pedepsei inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și adoptă o nouă hotărâre în această parte prin care stabilește lui XXX XXX pedeapsa sub formă de trei ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport. In rest, prevederile deciziei instanței de apel se mențin.

În rezultatul verificării realizate s-a mai constatat că, **Caraianu Ludmila** prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1863-IV din 30 septembrie 2008 a fost numită în funcția de judecător pe termen de 5 ani în cadrul Judecătoriei Ceadîr-Lunga.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.800-VII din 18 septembrie 2008, Caraianu Ludmila a fost numită în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârsă.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.86-VIII din 22 martie 2017, Caraianu Ludmila a fost numită în funcția de judecător la Curtea de Apel Comrat.

Prin Hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii nr. 137/8 din 2 mai 2023, s-a acceptat cererea de demisie a judecătorului Caraianu Ludmila, s-a eliberat din funcția de judecător de la Curtea de Apel Comrat din data de 31 mai 2023.

Din datele Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, în perioada anilor 01.01.2021-13.08.2025 în privința magistrei Caraianu Ludmila, n-au fost aplicate sancțiuni disciplinare.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1164-IV din 11 iunie 2007, **Mironov Andrei** a fost numit în funcția de judecător pe termen de 5 ani în cadrul Judecătoriei Taraclia.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.123-VII din 14 iunie 2012, Mironov Andrei a fost numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârsă.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.167-VII din 11 iulie 2012, judecătorul Mironov Andrei a fost numit, pe un termen de patru ani, în funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Taraclia.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1368-VIII din 11 decembrie 2019, Mironov Andrei a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Comrat.

Prin Hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii nr. 369/30 din 15 iulie 2025, s-a acceptat Raportul cu privire la evaluarea externă a judecătorului Curții de Apel Sud, Mironov Andrei și se constată promovarea evaluării.

Din datele Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, în perioada anilor 01.01.2021-13.08.2025 în privința magistratului Mironov Andrei, n-au fost aplicate sancțiuni disciplinare.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1436-IV din 24 decembrie 2007, **Fujenco Dmitrii** a fost numit în funcția de judecător pe termen de 5 ani în cadrul Judecătoriei Cahul.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.685-V din 24 decembrie 2010, judecătorul Fujenco Dmitrii a fost numit, pe un termen de patru ani, în funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Cahul.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.346-VII din 31 octombrie 2012, Fujenco Dmitrii a fost numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârsă.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1525-VII din 16 aprilie 2015, judecătorul Fujenco Dmitrii a fost numit, pe un termen de patru ani, în funcția de președinte al Judecătoriei Cahul.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.883-VIII din 19 septembrie 2018, judecătorul Fujenco Dmitrii a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Comrat.

Prin Dispoziția Președintelui CSM nr. 128 din 5 octombrie 2018, aprobată prin Hotărârea CSM nr. 436/21 din 16 octombrie 2018, judecătorul Fujenco Dmitrii a fost desemnat pentru exercitarea funcției de președinte interimar al Curții de Apel Comrat.

Prin Hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii nr. 17/1 din 16 ianuarie 2025, s-a admis demersul președintelui interimar al Curții de Apel Sud, Bondarenco Natalia, s-a transferat judecătorul Fujenco Dmitrii de la sediul Comrat la sediul Cahul al Curții de Apel Sud, începând cu 17 ianuarie 2025.

Din datele Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, în perioada anilor 01.01.2021-13.08.2025 în privința magistratului Fugenço Dmitrii, n-au fost aplicate sancțiuni disciplinare

3.OPINIA MAGISTRATULUI

Se reține că inspectia judiciară a la 04 iulie 2025, a remis rezoluția de începere a procedurii disciplinare judecătorilor vizați în procedura de sesizare nr.570s-878p/m, cu solicitarea opiniei asupra argumentelor invocate.

Magistrații în opinia prezentată inspectorului judecător au relatat că, la emiterea deciziei din 02 noiembrie 2022 de către Curtea de Apel Comrat pe cauza penală de învinuirea lui XXX XXX în comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal a fost admisă o omisiune fără intenție sau rea-credință de neaplicare a pedepsei complementare obligatorii sub formă de anulare a dreptului de a conduce mijloacele de transport.

Astfel, Curtea Supremă de Justiție în încheierea interlocutorie invocă faptul, că încălcarea admisă constituie o scăpare, fără a indica totodată probe concrete, ce ar confirma acțiunile intenționate sau neglijență gravă.

Reiterează că, pentru a califica omisiunea dată, este necesar de stabilit dacă a avut loc emiterea unui act arbitrar sau nu. Este evident faptul că lipsa deciziei asupra anulării pedepsei complementare obligatorii sub formă de anulare a dreptului de a conduce mijloacele de transport duce la neaplicarea acesteia. Nu se pune la îndoială, ceea ce a menționat Curtea Supremă de Justiție în paragraful 31 al deciziei din 06 martie 2025 că *"neaplicarea unei pedepse complementare obligatorii, fără a invoca vreun motiv, este un act arbitrar, care nu poate fi admis la nicio hotărâre judecătorească"*.

Însă, este important de luat în calcul că neaplicarea unei pedepse complementare obligatorii se realizează în dispozitivul hotărârii judecătorești prin dispunerea explicită în privința neaplicării, și nu prin simplă neaplicare (neaplicare tacită).

În speța dată a avut loc omiterea în dispozitivul deciziei casate dispunerii privind aplicarea pedepsei complementare obligatorii sub formă de anulare a dreptului de a conduce mijloacele de transport.

Existența omisiunii și lipsa intenției de rea-credință se confirmă inclusiv prin faptul, că partea motivată a deciziei nu conține nici o motivare în sensul neaplicării pedepsei complementare obligatorii, deoarece aplicarea acesteia la redactarea deciziei a fost prezumată de membrii completului, având în vedere caracterul ei obligatoriu și lipsa circumstanțelor excepționale.

Formularea în încheierea interlocutorie precum că *„cel mai probabil, a fost comisă cu intenție”* este bazată pe presupuneri, și nu pe fapte.

Dacă într-adevăr s-ar fi avut intenția de a nu aplica norma imperativă prevăzută de lege, atunci s-ar putea aplica articolul 79 din Cod penal, ceea ce ar permite să ajungă la o altă concluzie în condițiile legii, însă, aceasta nu a fost făcut, deoarece colegiul nu a pus sub îndoială necesitatea aplicării pedepsei complementare respective, iar omisiunea a purtat un caracter neintenționat.

Omisiunea admisă a constituit o consecință a supraîncărcării judecătorilor la momentul examinării cauzei, și nu rezultatul intenției ori a refuzului conștient de la aplicarea normei legale. Omisiunea a avut loc în cadrul executării cu bună-credință a atribuțiilor de serviciu și nu conține elementele unei abateri disciplinare.

Inițial, în urma deliberării au ajuns la concluzia de casat hotărârea doar parțial în partea stabilirii pedepsei pe art. 264 alin. (3) Cod penal prin aplicarea art. 90 Cod penal și absolvirea de pedeapsă pe art. 266 Cod penal din cauza prescripției (în prima instanță a fost aplicată amnistia), în rest sentința urma să fie menținută. La redactarea dispozitivului au ajuns la concluzia că dispozitivul pare a fi destul de complicat și greu de înțeles. Pentru claritatea deciziei, reieșind din faptul că în orice caz se introduc modificări în pedeapsă pe ambele articole de învinuire, au hotărât să fie casată sentința integral cu pronunțarea unei noi decizii, unde au repetat ceea ce au ajuns în partea stabilirii pedepsei.

Prin urmare, sintagma *„în rest sentința se menține”* a dispărut, iar ei n-au observat acest fapt la pronunțarea deciziei noi.

Codul de procedură penală nu dă definiție sintagmei "hotărârea arbitrară". Faptul dat creează anumite probleme de aplicare a prevederilor art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală.

Totodată, o hotărâre arbitrară se caracterizează inclusiv prin: - Subiectivitate excesivă: decizia

pare să fie luată pe baza preferințelor sau părtinirii celui care o pronunță, mai degrabă decât pe o evaluare obiectivă a faptelor. Absența unei motivații adecvate: - hotărârea nu este explicată sau justificată corespunzător, lăsând loc suspiciunii de arbitrar. În esență, o hotărâre arbitrară reprezintă o decizie care nu este rezultatul unei analize echitabile și imparțiale a situației, ci mai degrabă o manifestare a discreției abuzive. În cazul dat nicidecum nu este vorba de preferințele sau părtinirea completului, deoarece *decizia pronunțată de ei nu conține nicio motivare în sensul anulării sau neanulării dreptului de a conduce mijloacele de transport* și, respectiv decizia emisă nu poate fi recunoscută ca arbitrară.

Potrivit paragrafului 5 din Decizia Curții Supreme de Justiție pe cauza dată, „*La 04 ianuarie 2023 și 13 ianuarie 2023, avocatul în numele succesorului părții vătămate, și procurorul au depus recurs*”. Curtea a menționat, că Legea 246/2023 a stipulat caracterul ultra activ al prevederilor abrogate în partea care se referă la temeiurile de recurs (art. 3 alin. (2) Cod de procedură penală), care sunt stipulate în art. 427 Cod de procedură penală.

Așadar, decizia casată deloc nu conține nici o apreciere în sensul neaplicării pedepsei complementare. Astfel, în lipsa unei intenții de neaplicare a pedepsei complementare obligatorii sub forma de anulare a dreptului de a conduce mijloacele de transport și în lipsa dispunerii neaplicării acestei pedepse, în condițiile când omisiunea este evidentă, nu poate fi vorba de existența unei hotărâri arbitrar.

Prin urmare, decizia Curții de Apel Comrat a fost casată în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Incontestabil este faptul, că formal art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală prin prisma art. 3 alin. (I) Cod de procedură penală deja era în vigoare și după caz a fost aplicabil speței. Însă, cum menționează Curtea Supremă de Justiție în încheierea sa interlocutorie, conform art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală, dacă recursul este admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), completul poate emite o încheiere interlocutorie, pe care o expediază inspecției judiciare. Astfel, practic reieșind din caracterul imperativ și conținutul exhaustiv cu privire la cazurile aplicării art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală, reiese că *de facto* art. 435 alin. (6) Cod de procedură penală poate fi aplicat doar în caz în care este aplicabil art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Ceea ce nu se observă în această speță.

Cu referire la argumentele cu privire la caracterul grav al abaterii, au indicat că faptul că persoana suferă de alcoolism cronic nu constituie o circumstanță agravantă și nu dă temeiul de a afirma faptul că în momentul comiterii infracțiunii infractorul a fost în stare de ebrietate. În societate o astfel de boală este condamnată, însă acest fapt nu neapărat îl caracterizează pe XXX XXX negativ. La emiterea deciziei Curtea de Apel a dat apreciere personalității inculpatului cu privire la faptul, că el anterior nu a fost judecat, are la întreținere doi copii minori, în instanța de apel a recunoscut integral vina sa și s-a căit sincer. Cu privire la recuperarea pagubei cauzate a declarat că va achita suma care va fi stabilită de instanța de judecată.

Părăsirea locului accidentului nu poate fi invocată ca circumstanță agravantă, deoarece faptul dat constituie o infracțiune aparte, pentru care ultimul a fost condamnat prin recunoașterea acestuia ca vinovat, stabilirea pedepsei și absolvirea de la aceasta din cauza expirării termenului de atragere la răspunderea penală (în prima instanța a fost aplicată amnistia).

Au invocat aceste argumente (mai detaliat sunt descrise în decizia casată) exclusiv în scopul demonstrării existenței motivării deciziei adaptate de Curtea de Apel Comrat în partea pedepsei, în care completul s-a dispus, în special, în partea aplicării art. 90 Cod penal. Prin urmare, consideră că în cazul dat nu se regăsește *"caracterul destul de grav al abaterii comise"*, la care s-a referit Curtea Supremă de Justiție în încheierea sa Interlocutorie.

Au reiterat că la caz pur teoretic poate fi vorba de aplicarea art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, deoarece ea este specială în comparație cu art. 4 alin. (1) lit. p) al Legii nominalizate și direct prevede abaterea comisă sub formă de încălcare a normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, practic ceea ce s-a referit Curtea Supremă de Justiție - neaplicarea pedepsei complementare obligatorie în mod arbitrar. În caz de concurență a normei speciale cu norma generală conform doctrinei dreptului se aplică norma specială.

Totodată, art. 4 alin. (1) lit. i) al Legii indicate supra prezumă abaterea comisă cu intenție, ceea ce nu există în cazul dat.

Referindu-se la articolul 4 lit. p) din Legea susmenționată, Curtea Supremă de Justiție în

încheierea interlocutorie face concluzia privitor la existența indiciilor unei abateri disciplinare, exprimate prin atingerea onoarei și reputației profesionale. Totodată, este important de evidențiat faptul că eroarea în aplicarea legii penale, chiar dacă este vorba despre neexecutarea normei imperative, însăși nu certifică încălcarea, ce atinge onoare, reputația profesională și prestigiu. Omisiunea în aplicarea legii nu echivalează cu pierderea încrederii în justiție.

Dezacordul cu poziția instanței ierarhic superioare pe chestiunii încadrării juridice sau măsurii de pedeapsă nu atestă arbitrariul, ci reflectă dreptul instanței de apel la o altă poziție de drept.

În asemenea caz, orice hotărâre emisă de instanțe judecătorești poate fi percepută ca una arbitrară, dacă aceasta diferă de poziția de drept a Curții Supreme de Justiție.

Curtea Europeană privind Drepturile Omului la cauza *Tuleya versus Polonia* (§§ 275- 276) notează, că sancțiunile aplicate pentru "aspecte relevante ale hotărârii" încalcă principiile independenței.

Asemenea practică contravine practicii constante a Curții Europene privind Drepturile Omului, potrivit căreia răspunderea disciplinară a judecătorului este posibilă doar în cazurile unui abuzului, încălcărilor sistematice sau abaterii grave de la principiile echității (*Tuleya versus Polonia, Volkov versus Ucraina* ș.a.).”

La opinii au anexat: agenda ședințelor de judecată la data de 02.11.2022

4. POZIȚIA INSPECTEII JUDICIARE

4.1 Potrivit constatărilor inspectorului-judecător din raportul nr. 234s/336p/m din 26.05.2025 s-a reținut că instanța de fond, Judecătoria Cimișlia a examinat cauza penală de învinuire a lui XXX XXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, l-a recunoscut vinovat și i-a aplicat și individualizat corect și legal pedepse penale echitabile: pedeapsa principală **în formă de 3 (trei) ani închisoare** și pedeapsa complementară **anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport** în limitele fixate în Partea specială a Codului penal (art. 264 alin. (3) CP și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal (art. art. 7, 61, 75-78 CP).

La 2 noiembrie 2022, judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu și Andrei Mironov ai Curții de Apel Comrat **au admis apelurile. S-a casat integral sentința judecătorească Cimișlia sediul central din 01 martie 2022 în cauza penală în privința lui XXX XXX de săvârșirea infracțiunilor prevăzută de art. 264 alin. (3), lit. b) și art. 266 Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri**

Instanța de apel nu a menționat nimic în dispozitivul deciziei despre necesitatea aplicării pedepsei complementare **anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport**.

Instanța de apel a reținut în motivarea deciziei că pedeapsa cu închisoare, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, poate fi aplicată doar în cazuri excepționale, atunci când alte măsuri nu ar atinge scopul pedepsei. Totuși, aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu stabilirea unui termen de probațiune, este suficientă pentru realizarea scopului pedepsei în această cauză.

Instanța de apel a reținut neîntemeiat și nejustificat că, sentința nu conține o motivare argumentată pentru aplicarea pedepsei cu închisoare, **deși prima instanță a justificat, a motivat necesitatea detenției pe baza neasumării vinovăției de către inculpat și a gravității infracțiunii, rezultatul infracțiunii** (accident rutier soldat cu deces). Suspendând pedeapsa cu închisoare, instanța de apel a menționat că inculpatul nu are antecedente penale, are doi copii minori în întreținere și s-a căit în instanța de apel. Totodată, instanța de apel în motivare a confirmat că XXX XXX se află la evidența medicului narcolog, cu diagnoza „Alcoolism cronic”.

Inspekția judiciară atestă că, instanța de apel **nu a motivat în niciun fel neaplicarea pedepsei complementare obligatorii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport**. Referitor la învinuirea în temeiul art. 266 Cod penal, instanța de apel a indicat că inculpatul trebuie liberat de pedeapsă, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale, infracțiunea fiind comisă la 24 ianuarie 2020. **Decizia motivată a fost pronunțată la 15 decembrie 2022.**

Inspekția judiciară constată că judecătorii instanței de apel în rezultatul examinării apelurilor, verificării legalității și temeiniciei sentinței, **a dispus casarea integrală a sentinței** primei instanțe nr. 1-88/2020 din 1 martie 2022, o sentință legală și întemeiată, și au pronunțat decizia din 2 noiembrie 2022, încălcând fără nici o justificare rezonabilă **prevederile imperative ale legii materiale - art. 264 alin. (3) Cod penal**, au încălcat normele privind aplicarea criteriilor de individualizare a pedepsei

- art. 7, 61, 75-78 Cod penal, au încălcat normele procesuale - art. 413 alin. (1), art. 414, art. 415 alin. (1) pct. 3), art. 417 alin. (1) pct. 8), art. 384 alin. (3) - 385, art. 394 Cod de procedură penală.

Subsecvent, în cazul în care instanța de apel, în rezultatul verificării legalității și temeiniciei, a casat integral sentința primei instanțe, urma să examineze cauza penala conform procedurii primei instanțe, urma să adopte o decizie legală, întemeiată și motivată, să soluționeze și să motiveze toate chestiunile prevăzute de art. 384, 385 și 394 CPP.

Se reține că, **deși**, în motivarea deciziei din 02.11.2022, judecătorii instanței de apel, critică sentința primei instanțe în partea stabilirii și individualizării pedepselor penale, de mai multe ori indică că prima instanță a aplicat pedeapsa *cu închisoare și pedeapsa complementară obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*, însă în decizie nu argumentează, nu motivează nici într-un fel de ce casează sentința și în această parte, nu a motivat în vreun fel neaplicarea pedepsei complementare obligatorii prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal. Acest fapt este, de asemenea, contrar art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

Se menționează că, la 2 noiembrie 2022, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei. **Decizia motivată a fost pronunțată peste 30 zile, la 15 decembrie 2022**, or, nu există nici o justificare din partea magistraților cum de nu au observat din oficiu „*așa zisă scăpare, omisiune...*”, în momentul motivării deciziei peste 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, și să utilizeze prevederile art. 248-250 Cod de procedură penală pentru corectarea, înlăturarea omisiunilor.

Instanța de apel nu a luat în considerare mai multe circumstanțe esențiale la individualizarea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal. Din actele judecătorești rezultă că, XXX XXX a fost învinuit că, la 24 ianuarie 2020, în jurul orei 17:30, aflându-le la volanul unui automobil „Ford Transit”, a efectuat o manevră de deplasare cu spatele, încercând să se poziționeze corect pe banda de deplasare. El nu a cedat trecerea bicicletei conduse de Petru Lungu, care circula pe banda sa. În urma coliziunii, Petru Lungu a suferit vătămări grave, care i-au cauzat decesul. După accident, XXX XXX a părăsit locul faptei, fără a anunța poliția. Acțiunile lui au fost **încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 din Codul penal**. Astfel, s-a

constat cert că infracțiunea comisă s-a soldat cu decesul unei persoane, iar inculpatul a părăsit locul accidentului. La etapa urmăririi penale și în ședința primei instanțe, inculpatul nu a recunoscut vina, în cererile de apel partea apărării a solicitat achietarea inculpatului. Inculpatul nu a întreprins măsuri pentru a repara prejudiciul cauzat, succesorii defunctului fiind constrânși să solicite executarea forțată a hotărârii. În pofida acestor circumstanțe și neaplicării pedepsei complementare obligatorii, instanța de apel a aplicat pedeapsa minimă cu închisoare posibilă pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal și a dispus suspendarea executării acesteia. Prin aceste acțiuni judecătorii vizați au încălcat criteriile de aplicare și individualizarea a pedepselor penale prevăzute de art. 7, 61, 75-78 Cod penal.

În consecință se confirmă că judecătorii vizați, la pronunțarea deciziei din 02.11.2022, au neglijat circumstanțele esențiale ale cauzei, au aplicat pentru comiterea accidentului rutier soldat cu decesul victimei o pedeapsa cu închisoarea minimă cu suspendarea executării acesteia, contrar legii și practicii judecătorești, și fără vreo motivare, judecătorii nu aplică pedeapsa complementară obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, chiar dacă în dosar există materiale care confirmă că persoana vinovată suferea de alcoolism cronic, iar condamnatul a fugit de la locul faptei, nu a recunoscut vina la urmărirea penală și în prima instanță.

Din cele constatate, se conchide că, soluția adoptată la 2 noiembrie 2022 de către magistrații Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu și Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) în cauza penală numărul 1-20052045-06-la-28032022, de învinuire a lui XXX XXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, prezintă elemente ale abaterii disciplinare stabilite la **lit. i)** din alin. (1) art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, adică *încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îndeplinire a justiției*. Or, la caz se reține cu **caracter imperativ** incontestabil norma legală citată supra și stabilită la **art. 264 alin. (3) Cod penal**.

Inspekția judiciară a mai reținut că, responsabilitățile ce decurg din respectarea normelor legale **imperative** — **art. 264 alin. (3) Cod penal**, art. 7, 61, 75-78 Cod penal, art. 413 alin. (1), art. 414, art. 415 alin. (1) pct. 3), art. 417 alin. (1) pct. 8), art. 384 alin. (3) - 385, art. 394 Cod de procedură penală, **sunt concretizate și în cerința imperativă** prevăzută de **art. 15 alin. (1) lit. c) și d)** din Legea nr. 544/1998 cu privire la statutul judecătorului, care prevede că **judecătorii sunt obligați: să respecte întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției și să asigure interpretarea și**

aplicarea uniformă a legislației; să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor.

Sub aspectul laturii obiective a abaterii disciplinare, Inspecția judiciară a reținut, că prin decizia Curții de Apel Comrat nr. Ia-50/2022 din 2 noiembrie 2022, pronunțată de judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu și Andrei Mironov, prin care au casat o sentința perfect legală și întemeiată a primei instanțe în partea stabilirii pedepsei complimentare obligatorii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, și **contrar prevederilor acestei norme imperative în decizia adoptată de ei nu au aplicat pedeapsa complimentară obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.**

Nu mai puțin important este și faptul că, trei magistrați ai instanței de apel, la individualizarea pedepsei penale principale inculpatului XXX XXX , au neglijat circumstanțele esențiale ale cauzei penale, au aplicat pedeapsa cu închisoarea minimă cu suspendarea executării acesteia, contrar legii și practicii judecătorești, încălcând normele privind aplicarea criteriilor de individualizare a pedepsei - art. 7, 61, 75-78 Cod penal, normele procesuale - art. 413 alin. (1), art. 414, art. 415 alin. (1) pct. 3), art. 417 alin. (1) pct. 8), art. 384 alin. (3) - 385, art. 394 Cod de procedură penală.

Nerespectarea normelor legale menționate mai sus de judecători nu constituie însă singura cerință pentru a fi constatată abaterea disciplinară respectivă, astfel, **latura subiectivă** ce precedă și însoțește fapta ilicită se analizează și sub aspectul imputabilității conduitei ilicite a judecătorului.

În acest sens, Inspecția judiciară reține că, în procesul cercetării disciplinare nu au fost stabilite circumstanțe justificative că, trei judecători ai instanței de apel cu experiențe în funcții de judecători de peste 16 ani fiecare, să admită asemenea scăpări într-o decizie a curții de apel, aplicarea unei pedepse penale principale minime pentru o infracțiune soldată cu decesul persoanei și neaplicarea pedepsei complimentare obligatorii, atât de des întâlnită în activitatea lor, cunoscând cu certitudine prevederile legii și jurisprudența în asemenea spețe.

Iar, judecătorii vizați nu au prezentat argumente care ar justifica încălcarea normei materiale imperative și neaplicarea pedepsei complimentară obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport și încălcarea normelor privind individualizarea pedepsei, de ce au neglijat circumstanțele esențiale ale cauzei penale, au aplicat pedeapsa cu închisoarea minimă cu suspendarea executării acesteia, contrar legii și practicii judecătorești.

Nu poate fi justificată încălcarea normelor legale materiale și procesuale expuse supra, casarea unei sentințe legale și pronunțarea unei decizii ilegale, prin faptul că este mare volumul de lucru, or, sarcina de lucru a judecătorilor nu poate constitui temei pentru a nu pronunța decizii legale, întemeiate și motivate.

Sub aspectul laturii subiective se constată că din modul în care judecătorii au examinat obiectul din cererile de apel, casarea unei sentințe legale și emiterea unei decizii contrare prevederilor legii, cum au gestionat examinarea legalității și temeiniciei sentinței primei instanțe, și să facă aplicarea dispozițiilor legale ce se impuneau pentru aplicarea și individualizarea pedepselor penale, se demonstrează că atitudinea psihologică a acestora a fost aceea de a prevedea rezultatele faptelor sale, pe care, chiar dacă nu le-au urmărit, le-au acceptat producerea.

Faptele săvârșite de trei judecători a instanței ierarhic superioare, cu experiență de peste 16 ani în funcții de judecători, au avut consecințe nefaste asupra judecătorilor din prima instanță, actele judecătorești ale cărora sunt un exemplu pentru instanțele de fond inferioare, au avut consecințe asupra legalității actului judecătoresc a prime instanțe și a instanței de apel, *aducându-se atingere, totodată, onoarei sau probității profesionale, prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor, prin nerespectarea cadrului legal de examinarea a cauzei penale în ordine de apel, a cadrului legal la stabilirea și individualizare a pedepselor penale.*

În consecință, având în vedere situația de fapt și de drept reținută, Inspecția judiciară a constatat că în procedura disciplinară în cauză se confirmă incontestabil dovada încălcării de judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) a normelor legale imperative, normelor materiale și procesuale expuse supra, fiind întrunit elementul material al laturii obiective a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și p) din Legea nr. 178/2014.

5. POZIȚIA PARTICIPANȚILOR ÎN ȘEDINȚĂ

5.1 În ședință inspectorul – judecător Ludmila Ouș a susținut raportul întocmit în baza circumstanțelor de fapt și de drept, menționând că cele indicate în Raport în acțiunile magistraților vizați se întrunesc elementele abaterii disciplinare, stabilite la art. 4 alin.(1)lit.i), p) a Legii nr. 178 din 25.07.2014.

5.2 În ședința judecătorești Liudmila Caraianu și Dmitrii Fujenec nu s-au prezentat, dar au solicitat examinarea cauzei disciplinare în lisa lor, fiind remisă în adresa Plenului Colegiului explicații prin care au reiterat cele indicate în opinia remisă inspecției și suplimentar au mai indicat că Decizia Curții Supreme de justiție a devenit irevocabilă la data pronunțării acesteia-06 martie 2025 și raportat prevederilor art.5 alin.2 din legea nr.178 nu pot fi atrași la răspundere disciplinară și din cauza expirării termenului de prescripție.

5.3 În ședință judecătorul Andrei Mironov a menționat că susține cele invocate în explicațiile remise la 23.04.2026. Suplimentar a menționat că a fost o scăpare prin neindicarea pedepsei obligatorii a pedepsei complementare, chiar și ulterior la motivare nu s-a observat această omisiune .

6. CADRUL LEGAL INVOCAT DE INSPECTIA JUDICIARĂ

Conform art. 4 alin. (1) lit. i) și p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (nr.178/25.07.2014) **Constituie abatere disciplinară:**

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției;

p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Conform art. 1 alin. (2), art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (1), art. 17 din **Legea 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească:**

Articolul 1. Puterea judecătorească

(2) *Justiția se înfăptuiește în numele legii.*

Articolul 4. Sarcinile instanțelor judecătorești

(1) *Instanțele judecătorești înfăptuiesc justiția în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor.*

Articolul 5 înfăptuirea justiției în strictă conformitate cu legislația

(1) *Justiția se înfăptuiește în strictă conformitate cu legislația.*

Articolul 6. Accesul liber la justiție

(1) *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.*

Articolul 17. Judecarea cauzelor

Cauzele în materie civilă, penală sau în alte materii se judecă de către instanțele judecătorești în condițiile normelor procesuale.

Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2), art. 15 alin. (1) lit. b), c) și d), art. 21 din **Legea 544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului:**

Articolul 1. Judecătorul, purtător al puterii judecătorești

(2) *Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii.*

Articolul 15. Obligațiile judecătorilor

(1) **Judecătorii sînt obligați:**

a) să fie imparțiali;

b) să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora;

c) să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și

aplicarea uniformă a legislației;

d) să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor;

e) să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului.

Articolul 21. Răspunderea disciplinară a judecătorilor

(1) Judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

(2) Anularea sau modificarea Itotărîrii judecătorești atrage răspundere în condițiile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dacă judecătorul care a pronunțat-o a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Potrivit art. 6 al Codului de etică și de conduită profesională al judecătorului, **conform principiului profesionalismului:** Judecătorul este obligat să aibă o atitudine corectă, imparțială față de om ca valoare supremă, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale în conformitate cu normele de drept naționale și internaționale și cu principiile morale general-recunoscute sunt cerințe obligatorii față de judecător. Judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc. În exercitarea atribuțiilor, **judecătorul are următoarele obligații:** *a) va îndeplini îndatoririle și funcțiile de serviciu profesionist, competent, inclusiv toate sarcinile administrative date conform legii; b) va menține la nivel înalt și să-și perfecționeze permanent cunoștințele, competențele și abilitățile sale profesionale prin autoinstruire, instruire continuă și educație întru executarea adecvată a îndatoririlor de administrare a justiției; c) va decide prompt, eficient și obiectiv în toate cauzele judiciare, acționînd cu diligență și în timp util, să respecte termenele legale, iar în cazul în care legea nu prevede astfel de limite, să-și îndeplinească îndatoririle într-o perioadă de timp rezonabilă; d) va păstra secretul profesional ce ține de deliberările sale și de informațiile confidențiale obținute în timpul îndeplinirii atribuțiilor legate de ședințele de judecată și în afara acestora; e) va întreprinde, în exercițiul funcției, măsurile necesare pentru păstrarea sau sigilarea cuvenită a informațiilor, materialelor confidențiale obținute, potrivit legii și să asigure prevenirea dezvăluirii neautorizate a acestora; f) va exercita responsabilitățile juridice ce îi revin în măsura în care să se asigure de aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și fără întârziere.*

Prevederile Codului Penal relevante:

Articolul 264. Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport

Alinatul (3) art. 264 Cod penal, prevede răspunderea penală pentru **încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat:** *a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății; b) decesul unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*

Articolul 75. Criteriile generale de individualizare a pedepsei

Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Articolul 61. Noțiunea și scopul pedepsei penale

*(1) **Pedeapsa penată este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.***

*(2) **Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.***

Prevederile Codului de procedură penală relevante:

Articolul 413. Procedura judecării apelului

*(1) **La judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea I.***

Articolul 414. Judecarea apelului

*(1) **Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.***

*(2) **Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.***

*(3) **În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.***

*(4) **În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.***

*(5) **Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.***

*(6) **Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.***

*(7) **În cazul sesizării de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen.***

Articolul 415. Decizia instanței de apel

*(1) **Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:***

Pct.3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată numai în cazul când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, i-a fost încălcat dreptul la apărare sau au fost încălcate prevederile art. 30, 33-35. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată.

Articolul 417. Conținutul deciziei instanței de apel

*(1) **Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă:***

Pct.8) temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date;

Articolul 418. Adoptarea deciziei de către instanța de apel

*(1) **Deliberarea și adoptarea deciziei se efectuează conform prevederilor art. 338 și 339.***

Articolul 384. Sentința judecătorească

*(1) **Instanța hotărâște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal.***

*(2) **Sentința se adoptă în numele legii.***

*(3) **Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.***

*(4) **Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.***

Articolul 385. Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței

*(1) **La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:***

- 1) *dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;*
- 2) *dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;*
- 3) *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;*
- 4) *dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni;*
- 5) *dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită;*
- 6) *dacă există circumstanțe care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului și care anume;*
- 7) ***ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luând în considerare și recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată;***
- 8) ***dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu;***
- 9) *tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii;*
- 10) *dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă;*
- 11) *dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă;*
- 12) *dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor;*
- 13) *ce trebuie să se facă cu corpurile delict;*
- 13¹) *dacă urmează să fie aplicată confiscarea extinsă;*
- 14) *cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare;*
- 15) *dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului;*
- 16) *dacă în privința inculpatului recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii urmează să fie aplicat tratament medical forțat de alcoolism sau narcomanie.*

Articolul 394. Partea descriptivă a sentinței

- (1) *Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:*
 - 1) *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;*
 - 2) *probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe;*
 - 3) *indicații asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea;*
 - 4) *în cazul când o parte a acuzației este considerată neîntemeiată – temeiurile pentru aceasta;*
 - 5) *încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva;*
 - 6) *mențiunea referitor la recidivă.*
- (2) *Instanța de judecată este obligată, de asemenea, să motiveze:*
 - 1) *stabilirea pedepsei cu închisoare, dacă sancțiunea legii penale prevede și alte categorii de pedepse;*
 - 2) *aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege;*
 - 3) *aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;*
 - 4) *rezolvarea chestiunilor legate de condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau de aplicarea altor categorii de liberare de pedeapsa penală, prevăzute în art.89 din Codul penal.*

7.APRECIEREA PLENULUI COLEGIULUI DISCIPLINAR.

7.1 Audiind poziția inspectorului judecător, opinia prezentată de judecători, examinând materialele cauzei disciplinare, în temeiul și limitele raportului prezentat de inspectorul-judecător, Plenul colegiului disciplinar constată comiterea de către judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) a abaterilor disciplinare prevăzută de art.4 alin. (1) lit. i), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014.

7.2 Se reține, că potrivit art.3 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare, în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art.4.*

7.3 Plenul Colegiul disciplinar remarcă faptul, că potrivit sensului legii, judecătorul poate fi atras la răspundere disciplinară doar în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare de către judecător.

În acest sens Plenul Colegiului disciplinar subliniază că, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară *este prevăzută de lege*, dacă în acțiunile judecătorului sânt întrunite elementele constitutive ale acesteia: *latura obiectivă și subiectivă*, în lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții *nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului*.

Astfel, caracterul imputabil al motivelor invocate, urmează a fi apreciat în corespundere cu prevederile Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, din reglementările căreia rezultă că, judecătorul poartă răspundere disciplinară dacă a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Or, pentru ca o faptă să poată fi considerată abatere disciplinară trebuie să aibă un caracter ilicit și să fie comisă din motive imputabile judecătorului.

Plenul reiterează în continuare că, pentru a fi antrenată răspunderea disciplinară a unui judecător este necesar să existe o conduită ilicită a acestuia, încălcarea normelor de conduită stabilite prin legi și regulamente, să existe o legătură de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, iar această faptă să fie comisă cu vinovăție, fie sub forma intenției, fie a neglijenței grave.

Reprezintă relevanță și concluziile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 12 din 7 iunie 2011, în care s-a stabilit că, pentru angajarea răspunderii judecătorului nu este suficientă existența unei erori judiciare cauzatoare de prejudiciu drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceasta devine imputabilă judecătorului drept consecință a exercitării atribuțiilor cu „reacredință” sau „neglijență gravă”. În acest context, Curtea a subliniat că judecătorii beneficiază de imunitate în exercitarea justiției. Așadar, pentru a se reține „grava neglijență” este necesar ca judecătorul să manifeste o conduită de încălcare flagrantă a unor îndatoriri elementare profesionale cu consecințe grave asupra îndeplinirii actului de justiție.

În această ordine de idei, se deduce că în sfera răspunderii disciplinare se includ numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural, care pun în discuție valabilitatea actelor judecătorești, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare. Existența condițiilor, la întrunirea cărora un judecător poate fi supus răspunderii disciplinare este necesară pe motiv că, judecătorii în activitatea lor trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile judiciare, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil.

7.4. În temeiul art.34 alin.(5) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 *”cauza disciplinară se examinează doar în limitele raportului inspecției judiciare, întocmit în conformitate cu prevederile art.26 alin.(2) ”.*

Astfel, potrivit raportului prezentat, acțiunile judecătorilor au fost încadrate de inspecția judiciară în baza art.4 alin.(l) lit.i) și p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căror constituie abatere disciplinară:

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îndeplinire a justiției.

p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit i) din Legea nr. 178/2014;

7.5 Potrivit constatărilor din raport, inspectorul judecător a reținut următoarea faptă calificată ca abatere disciplinară în **baza art. 4 alin.1 lit. i) din Legea nr. 178/2014**, și anume **nerespectarea caracterului imperativ al normelor legale, constând în lipsa totală a motivării privind neaplicarea pedepsei complementare obligatorii — anularea dreptului de a conduce mijloace de transport — prevăzută de art. 264 alin. (3) din Codul penal** în cadrul examinării apelului în cauza penală privind

infracțiunile prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal de către completul de judecată Curții de Apel Comrat.

7.6 Plenul Colegiului disciplinar reține că, în temeiul normei prevăzute de art.4 alin.(1) lit.i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ca *încălcare a normelor imperative* ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, se subînțeleg acele norme imperative, care impun o anumită conduită, *de la care ele nu pot deroga*, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. Prin norme imperative se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

Deci, normele de drept imperativ sunt acelea care impun subiectelor de drept o acțiune sau le obligă la o abstențiune, care stabilesc o conduită univocă și strict determinată la care subiectul de drept este obligat sau care îi este interzisă subiectului de drept și care, sub sancțiune, nu permit să se deroge de la ele sau să nu se aplice. Sub aspectul laturii subiective, pentru a reține existența abaterii disciplinare art.4 al.1 lit.i) din Legea nr.178 este necesar ca judecătorul cu intenție sau cu neglijență gravă să urmărească scopul încălcării normelor imperative ale legii.

Astfel aplicarea normelor imperative urmează a fi efectuată în baza unor reguli stabilite de lege. Dacă o norma nu este clară sau permite discreția judecătorului, atunci aceasta nu ar putea fi calificată ca norma imperativă, și respectiv nu ar putea fi angajată răspunderea disciplinară.

La fel, o norma nu este imperativă doar pentru că subiectul a suportat careva careva consecințe, antrenarea răspunderii disciplinare survenind doar după constatarea nemijlocită și cumulativă în acțiunile judecătorului a celor două condiții latura obiectivă și subiectivă.

7.7. Examinând latura obiectivă a abaterii disciplinare prevăzute de **art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea nr. 178/2014, Plenul Colegiului Disciplinar reține că Inspecția Judiciară a demonstrat caracterul cert al încălcării normelor imperative care constă ***în lipsa totală a motivării privind neaplicarea pedepsei complementare obligatorii — anularea dreptului de a conduce mijloace de transport — prevăzută de art. 264 alin. (3) din Codul penal.***

7.8 Astfel, sub aspectul **laturii obiective** a abaterii disciplinare, se rețin următoarele conform punctelor 30 și 31 din Decizia cu privire la recurs a Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2025 privind învinuirea lui Valeri Cojocari. Mai exact, Curtea Supremă de Justiție a invocat că, *”pedeapsa penală trebuie să asigure restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni (art. 61 alin. (2) CP). Instanța supremă a subliniat că suspendarea executării închisorii concomitent cu neaplicarea pedepsei complementare obligatorii (art. 264 alin. (3) CP) este foarte greu de justificat, mai ales în contextul conducerii în stare de ebrietate. S-a constatat că instanța de apel a omis complet referirea la art. 79 CP sau la orice alt motiv legal pentru această excepție, ignorând sancțiunea chiar și în dispozitivul deciziei (fapt contrar art. 394 alin. (2) pct. 3) CPP). A notat că neaplicarea unei pedepse complementare obligatorii, fără a invoca vre-un motiv, este un act arbitrar, care nu poate fi admis în nicio hotărâre judecătorească.”*

7.9 În conținutul încheierii interlocutorii **din 06.03.2025 la pct.11 Curtea Supremă de Justiție** a constatat că **instanța de apel a încălcat o normă imperativă atunci când nu a aplicat pedeapsa complementară obligatorie.** Acesta reprezintă un comportament arbitrar, care cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în versiunea actuală. O interpretare similară rezultă din practica uniformă a Curții Supreme de Justiție (a se vedea decizia CSJ nr. 1251/24, §§ 38-39; și încheierile CSJ nr. lra-1085/24, §§ 37-44; și nr. lra- 449/24, §§ 65-72).

7.10 Plenul colegiului disciplinar reține că nerespectarea caracterului obligatoriu al pedepsei complementare și absența totală a motivării pe acest segment reprezintă o încălcare a normelor imperative în sensul **art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea nr. 178/2014, fapt stabilit de către Curtea Supremă de Justiție.

Această conduită profesională defectuoasă indică fie o gravă neglijență, fie o ignorare deliberată a legii, ambele fiind incompatibile cu standardele de rigoare ale funcției de judecător.

De asemenea, faptul menționat mai sus nu constituie însă singura cerință pentru a fi constatată abaterea disciplinară respectivă, astfel, latura subiectivă ce precede și însoțește fapta ilicită trebuie analizată și sub aspectul imputabilității conduitei ilicite a judecătorului.

7.11 În continuare, Plenul Colegiului Disciplinar relevă că constatarea prevederii faptei prejudiciabile în materia răspunderii disciplinare nu este suficientă pentru calificarea acesteia drept o abatere disciplinară. O asemenea calificare poate fi dată numai în măsura în care fapta a fost săvârșită cu vinovăție (sub formele prevăzute de Legea nr. 178/2014).

Art. 4¹ din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dezvoltă noțiunile de abatere disciplinară săvârșită *prin intenție* sau *prin neglijență gravă*.

Atât acțiunea, cât și inacțiunea prejudiciabilă trebuie să reprezinte o manifestare psihică conștientă și volitivă a persoanei.

Intenția ca formă de vinovăție, condiție obligatorie pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, se manifestă faptul că judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual, își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

Neglijența gravă ca formă de vinovăție, condiție obligatorie pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, se manifestă prin admiterea încălcării unor norme de drept material ori procesual, fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce.

Totodată, în cazul neglijenței grave, *lipsa de previziune* manifestată de judecător trebuie să fie *inexplicabilă* din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, *să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației* judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.

La acest aspect Plenul reține că sub aspectul laturii subiective al componenței abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin.1 lit. i) din Legea nr. 178/2014, se constată că judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) au admis încălcarea din neglijență gravă.

Or, acestia conștientizau rezultatele faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-au urmărit, au acceptat producerea lor, iar aceste acțiuni afectează încrederea în justiție.

Deși nu s-a demonstrat existența unei intenții directe (urmărirea deliberată a rezultatului), se constată că aceștia au manifestat o lipsă de previziune inexplicabilă pentru un magistrat. Ignorarea normelor imperative și a practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție denotă o abordare profesională defectuoasă. Prin neîndeplinirea obligației de a prevedea impactul deciziei sale asupra prestigiului justiției, judecătorii au acceptat implicit riscul afectării încrederii publice în actul de justiție.

Corespunzător faptele expuse au atins nivelul de gravitate al unei abateri disciplinare și reprezintă un factor determinat pentru stabilirea existenței abaterii disciplinare imputate deoarece la caz este reținută neglijența gravă a judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat).

Reținând natura abaterii disciplinare din prezenta hotărâre, amploarea și efectul acestora constatate, Plenul Colegiului Disciplinar reține comiterea abaterii disciplinare de către judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) cu neglijență gravă.

În tandem cu cele expuse Plenul Colegiului Disciplinar subliniază că normele imperative menționate supra impun o conduită univocă și strict determinată, de la care judecătorul nu poate deroga.

În acest context, Plenul reiterează că încălcarea normelor de drept imperativ subminează autoritatea justiției și produce incertitudine juridică.

7.12 În concluzie, Plenul Colegiului Disciplinar reține că nerespectarea normelor imperative este pe deplin imputabilă judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat). Aceștia au acționat cu neglijență gravă, ignorând caracterul obligatoriu **atunci când nu s-a aplicat pedeapsa complementară obligatorie**, fapt ce a afectat grav drepturile participanților la proces și a adus atingere prestigiului justiției.

Referitor la argumentul invocat de magistrați privind o eventuală omisiune, Plenul subliniază că aceasta nu justifică neaplicarea pedepsei complementare obligatorii. Mai mult, nicio măsură de remediere nu a fost luată nici după emiterea dispozitivului, nici în etapa motivării sentinței.

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014;

7.13 Pentru a reține abaterea prevăzută la art. 4 lit. p), Plenul subliniază necesitatea identificării

unor fapte care, prin gravitatea lor, depășesc simpla încălcare a normelor etice. Acestea trebuie să afecteze onoarea profesională sau prestigiul justiției într-atât încât să submineze încrederea publicului în sistemul judiciar, indiferent dacă au fost comise în timpul sau în afara exercitării funcției.

7.14 Plenul Colegiul disciplinar constată că obligația judecătorului de a se abține de la acțiuni care ar aduce atingere onoarei și prestigiului profesiei este statuată și de standardele internaționale în domeniul eticii și deontologiei judecătorilor.

Astfel, potrivit pct.2.2 din Declarația privind etica judiciară de la Londra (2010), adoptată de Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare „*Onoarea profesională implică faptul ca judecătorul să se asigure că, prin practica profesională și prin persoana sa, nu pune în pericol imaginea publică a judecătorului, a instanței sau a sistemului de justiție*”.

De asemenea, în partea ce ține de probitatea profesională, pct. 2.1 din Declarația menționată supra statuează că *probitatea impune judecătorului să se abțină de la orice comportament lipsit de tact și delicatețe, și nu doar de la cel care este contrar legii*.

Prestigiul justiției reprezintă *aprecierea publică pozitivă a sistemului judiciar în ansamblul său. Această apreciere globală este făcută în raport de onoarea și probitatea profesională a magistraților, fiind rezultatul aprecierilor publice individuale ale acestora*.

În aceeași ordine de idei și Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, stabilesc că *integritatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată funcției judiciare. Judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă. Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar*.

Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, subliniază că *responsabilitatea judecătorilor include obligația de a menține un standard ridicat de conduită profesională pentru a asigura independența și eficiența justiției*.

Ținând cont de cele menționate, Plenul Colegiul disciplinar reține că judecătorul este obligat să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea în funcție și în societate.

Legea nu precizează care sunt manifestările ce pot aduce atingere onoare, probității profesionale ori prestigiului justiției, fapt care determină verificarea acțiunilor judecătorului vizat prin prisma prevederilor legale naționale, standardele internaționale în domeniu, care instituie principii și reguli ce determină comportamentul judecătorului. Aceasta permite de a concluziona că acțiunile ce pot intra în sfera acestei abateri disciplinare sunt: conduita agresivă (limbaj, violențe fizice) a judecătorului de natură a contraria sau indigna opinia publică, frecventarea unor locuri cunoscute ca având o reputație îndoielnică, legături cu persoane care au o proastă reputație (infracțorii notorii, interlopi etc), implicarea în controverse publice, denigrarea unor persoane, erori de conduită morală, desfășurarea unor activități care, prin natura lor, pot crea îndoieli în rîndul opiniei publice cu privire la seriozitatea, independența, imparțialitatea sau integritatea magistratului, îndeplinirea obligațiilor într-o manieră eficientă și adecvată etc. Nu în ultimul rând este importantă și gravitatea faptei, să nu constituie doar o încălcare a Codului de etica și conduită profesională a judecătorilor.

7.15 Analizând temeinicia autosesizării prin prisma **art. 4 alin. (1) lit. p)** din Legea nr. 178/2014, Plenul Colegiului Disciplinar reține argumentele Inspecției Judiciare privind nerespectarea criteriilor de individualizare a pedepsei - art. 7, 61, 75-78 Cod penal, a normele procesuale - art. 413 alin. (1), art. 414, art. 415 alin. (1) pct. 3), art. 417 alin. (1) pct. 8), art. 384 alin. (3) - 385, art. 394 Cod de procedură penală, în cadrul examinării apelului în cauza penală privind infracțiunile prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal de către completul de judecată Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) .

7.16 În fundamentarea deciziei sale, Plenul Colegiului Disciplinar valorifică constatările Curții Supreme de Justiție din Decizia din 06.03.2025, care evidențiază următoarele aspecte esențiale:

Privitor la individualizarea pedepsei instanța superioară a statuat la pct.25 că *”La stabilirea sancțiunii, urmează a fi luate în calcul fiecare pedeapsă în parte, precum și efectul cumulativ al pedepselor aplicate asupra persoanei vinovate. Identificarea unei ilegalități la individualizarea pedepsei impune reanalizarea în ansamblu a proporționalității tuturor pedepselor aplicate”*.

În cuprinsul pct.30 s-a reținut că , *”avînd în vedere jurisprudenta expusă , chiar și în prezența circumstanțelor atenuante, suspendarea executării pedepsei cu închisoarea..., este foarte greu de justificat. Cu atît mai greu poate fi justificat acest lucru în cazul comiterii infracțiunii în stare de ebrietate”*.

La pct.32 instanța superioară a constatat că *”Din decizia instanței de apel de asemenea nu*

rezultă că s-a luat în considerare mai multe circumstanțe esențiale pentru individualizarea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal. Astfel, infracțiunea comisă s-a soldat cu decesul unei persoane, iar condamnatul a părăsit locul accidentului. La fel, la etapa urmăririi penale și în ședința primei instanțe, inculpatul nu a recunoscut vina. De asemenea, el nu a întreprins măsuri pentru a repara prejudiciul cauzat, succesorii defunctului fiind constrânși să solicite executarea forțată a hotărârii. În asemenea circumstanțe, constatarea instanței de apel cu privire la căința sinceră a condamnatului este vădit neîntemeiată”.

La pct.33 s-a statuat că ”circumstanțele cauzei au fost luate în considerare de prima instanță și nu puteau să nu fie observate de instanța de apel, iar instanța de apel a aplicat cea mai scurtă pedeapsă cu închisoare posibilă pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal și a dispus suspendarea executării acesteia, omițând totodată aplicarea pedepsei complementare obligatorii. Având în vedere motivarea sentinței, în partea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal și caracterul vădit nemotivat al deciziei instanței de apel în partea pedepsei complementare obligatorii, s-a impus menținerea pedepsei aplicată de prima instanță.

7.17 În acest context Plenul colegiului disciplinar relevă că principiul individualizării pedepsei, reglementat de art. 7 și art. 75 alin. (1) CP, impune instanței să adapteze sancțiunea contextului specific al cauzei. Aceasta trebuie să evalueze echilibrat atât gravitatea obiectivă a faptei (caracterul prejudiciabil, scopul și mărimea daunei), cât și profilul subiectiv al făptuitorului (persoana vinovatului, circumstanțele atenuante, agravante), asigurându-se că pedeapsa contribuie efectiv la reeducarea acestuia fără a ignora situația sa familială. Or, din Decizia CSJ cu privire la recurs din 06.03.2025 rezultă că completul de judecată Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) au ignorat această obligație limitându-se la o examinare fragmentată și au omis analiza cumulativă a tuturor criteriilor necesare pentru stabilirea unei pedepse juste și reeducative.

7.18 În completarea celor reținute, Plenul Colegiului Disciplinar invocă și **Încheierea interlocutorie** a Curții Supreme de Justiție din 06.03.2025, care, la pct. 13 invocă caracterul foarte grav al abaterii admise. Instanța superioară a statuat că în condițiile ”în care o persoana a decedat din cauza leziunilor cauzate prin infracțiune, vinovatul a fugit de la locul accidentului și timp de câțiva ani nu a recunoscut vina și nu a reparat prejudiciul cauzat, nici chiar după sentința primei instanțe, instanței de apel neglijează circumstanțele esențiale ale cauzei și aplică pedeapsa cu închisoarea minimă și suspendă executarea acesteia”.

7.19 Acest cumul de deficiențe constatate de CSJ cu referire la neglijarea completului de judecată Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu , Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) a criteriilor de individualizare a pedepsei(art.7.75 CP), a analizei de motivare a tuturor criteriilor necesare pentru stabilirea unei pedepse și omiterea soluționării tuturor aspectele legate de pedeapsă (art.384-385, 417 CPP) fără a se lua în calcul gravitatea consecințelor și conduita vinovatului, depășesc pragul unei simple erori de interpretare a legii și afectează direct onoarea profesiei și subminează încrederea publicului în capacitatea justiției de a asigura un act de sancționare echitabil.

În consecință, fapta întrunește elementele constitutive ale abaterii disciplinare, aducând o atingere gravă prestigiului justiției și încrederii în actul de justitie.

Cu referire la argumentul magistraților conform căruia, într-o abordare teoretică, ar fi incidentă exclusiv abaterea prevăzută de **art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea nr. 178/2014 ca normă specială față de **lit. p)**, Plenul precizează că în speță au fost reținute două abateri distincte .

Astfel, Inspekția Judiciară a delimitat clar obiectul fiecăreia: **Litera i)** vizează caracterul vădit nemotivat al deciziei instanței de apel strict sub aspectul **omiterii pedepsei complementare obligatorii** (anularea dreptului de a conduce); **Litera p)** se referă la **neglijarea criteriilor generale de individualizare a pedepsei** (art. 7, 75 CP), analizei de motivare a tuturor criteriilor necesare pentru stabilirea unei pedepse și omiterea soluționării tuturor aspectele legate de pedeapsă.

Prin urmare, nu se poate reține o absorbție a uneia de către cealaltă, întrucât acestea sancționează deficiențe de natură juridică diferită în procesul deliberativ și de redactare a hotărârii.

Referitor la argumentul conform căruia abaterea prevăzută de **art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea nr. 178/2014 ar presupune exclusiv intenția — formă de vinovăție ce nu ar fi fost probată în speță — Plenul precizează că natura acestei abateri nu se limitează la acțiunile intenționate.

În realitate, abaterea disciplinară menționată poate fi reținută și atunci când fapta este comisă prin **neglijență**. Lipsa motivării sau motivarea vădit deficitară a unei soluții, în special privind omisiunea unei sancțiuni obligatorii, reflectă o nerespectare a standardelor de diligență profesională, fiind astfel încadrabilă în latura subiectivă a abaterii indiferent dacă judecătorul a urmărit sau nu acest rezultat.

În ceea ce privește alegația precum că dezacordul instanței superioare privind încadrarea juridică sau individualizarea pedepsei nu ar reprezenta un act arbitrar, ci simpla exercitare a dreptului instanței de apel de a avea o altă viziune juridică, Plenul reține că aceasta este nefondată.

În speță, Curtea Supremă de Justiție a statuat clar că deficiențele identificate nu țin de o interpretare a legii sau de libertatea de apreciere (marja de discreție), ci de **neîndeplinirea obligației de motivare**. Prin urmare, lipsa unei fundamentări legale pentru aplicarea unei pedepse minime cu suspendare, coroborată cu omiterea totală a sancțiunii complementare obligatorii, depășește sfera independenței judiciare.

La fel, nu poate fi reținut nici argumentul potrivit căruia o eroare în aplicarea legii penale — chiar și în cazul unei norme imperative — nu ar afecta automat onoarea profesiei sau prestigiul justiției, nu poate fi reținut.

La acest aspect, deși nu orice omisiune juridică echivalează cu o pierdere a încrederii în sistemul judiciar, în speța de față nu ne aflăm în fața unei simple erori de interpretare.

La caz, nerespectarea cadrului legal la individualizarea pedepsei au afectat legalitatea actului judiciar. Aceste deficiențe, au adus o atingere profundă onoarei și probității profesionale, afectând prestigiul justiției și încrederea publicului într-o măsură care depășește sfera unor simple abateri etice.

În ceea ce privește argumentul magistraților privind o eventuală omisiune, Plenul subliniază că aceasta nu justifică neaplicarea pedepsei complementare obligatorii. Mai mult, nicio măsură de remediere nu a fost luată nici după emiterea dispozitivului, nici în etapa motivării hotărârii.

Plenul subliniază că, atunci când omisiunea vizează o normă imperativă (cum este aplicarea pedepsei complementare obligatorii), aceasta încetează să mai fie o simplă chestiune de apreciere. Într-un stat de drept, aplicarea legii nu este opțională, iar ignorarea unor prevederi expuse clar de legiuitor — mai ales într-o cauză cu un impact social major (decesul unei persoane) — afectează inevitabil reputația profesională a magistratului. O astfel de abordare induce în spațiul public ideea unei justiții subiective, subminând încrederea cetățenilor în actul judiciar. Or, magistrații instanței de apel au datoria de a oferi un model pentru instanțele inferioare, hotărârile lor fiind repere de legalitate și profesionalism.

În continuare, Plenul CSM reține că, potrivit art. 5 alin. (2) al Legii nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în cazul în care *dintr-o hotărâre irevocabilă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă comiterea de către judecător a unei abateri disciplinare*, judecătorul *poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței naționale sau internaționale*, dar nu mai târziu de 5 ani de la data comiterii abaterii.

Prin raportare la speța dată, momentul de referință (dies a quo) este **06 martie 2025**, data pronunțării **Încheierii interlocutorii a Curții Supreme de Justiție**. Acest act reprezintă hotărârea irevocabilă a instanței naționale supreme prin care s-a constatat că Decizia instanței de apel a fost adoptată prin neglijarea circumstanțelor esențiale ale cauzei, aplicarea nejustificată a unei pedepse minime cu suspendare și omiterea nemotivată a pedepsei complementare obligatorii (anularea dreptului de a conduce).

În circumstanțele descrise supra rezultă că aceste abateri rezultă din încheierea interlocutorie din 06 martie 2025 a Curții Supreme de Justiție prin care a fost sesizată inspecția judiciară în vederea autosesizării în privința abaterii disciplinare prevăzute de art.4 alin.1 al legii nr.178 prin care s-a stabilit că *"Decizia instanței de apel neglijează circumstanțele esențiale ale cauzei și aplică pedeapsa cu închisoarea minimă și suspendă executarea acesteia. Contrar legii și practicii judecătorești, fără vre-o motivare, judecătorii nu aplică pedeapsa complementară obligatorie-anularea dreptului de a conduce mijloace de transport"*.

Prin acest act, instanța supremă a sesizat Inspecția Judiciară în vederea autosesizării conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178/2014.

În consecință, termenul de prescripție de un an a început să curgă la **06 martie 2025** și s-a împlinit la data de **06 martie 2026**.

Prin urmare, intervalul în care judecătorii puteau fi trași la răspundere disciplinară pentru

această abatere s-a derulat între **06 martie 2025 și 06 martie 2026.**

În aceste condiții, Plenul constată că, la data examinării prezentei cauze, termenul de prescripție pentru aplicarea sancțiunii disciplinare s-a împlinit la 06 martie 2026.

În consecință, deși sub aspectul temeiniciei faptele constituie abateri disciplinare, intervenirea prescripției constituie un impediment legal la aplicarea sancțiunii, impunându-se încetarea procedurii.

În corespundere cu dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *hotărârile plenului colegiului disciplinar se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.*

Din considerentele expuse supra și urmare a exprimării votului membrilor prezenți la ședință, Plenul Colegiului disciplinar cu 5 (cinci) voturi „pro” și 0 (zero) voturi „împotriva” constată comiterea de către judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) a abaterilor disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 privind răspunderea disciplinară. Totodată, se va dispune încetarea procedurii disciplinare intentate împotriva judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat) , ca rezultat al expirării termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, procedură inițiată prin autosesizarea Inspecției judiciare ca urmare a încheierii interlocutorii a Curții Supreme de Justiție din 06.03.2025.

În conformitate cu art. 35, art. 36 alin. 1 lit.b), art. 37 alin. (1) și art. 39 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului disciplinar

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. **Se constată** abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. 1 lit.i), p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor comise de judecătorii Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat).
2. Se încetează procedura disciplinară intentată în temeiul autosesizării inspectorului judecător, ca urmare a încheierii interlocutorii a Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2025, în privința judecătorilor Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraianu (în demisie), Andrei Mironov din cadrul Curții de Apel Sud (Comrat), în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere disciplinară a judecătorului.
3. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii copiei Hotărârii motivate.
4. Hotărârea Plenului Colegiului Disciplinar se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președintele ședinței:

Lucia Bagrin

Membrii:

/semnăturile/

Lilia Potînga

Valentina Stratulat

Vladislav Schibin

Sergiu Beșliu